

Lori Nelson Spielman

*Een bijzonder
jaar*

Roman

Eerste druk 2013
Tweede druk 2015

ISBN 978-90-225-7496-6
ISBN 978-90-00-31518-5 (e-boek)
NUR 302

Oorspronkelijke titel: *The Life List*
Oorspronkelijke uitgever: Bantam Books, New York
Vertaling: Merel Leene
Omslagontwerp: DPS Design & Prepress Studio, Amsterdam
Omslagbeeld: Sarah Gibb and The Artworks, Londen
Zetwerk: ZetSpiegel, Best

© 2013 by Lori Nelson Spielman
Published by arrangement with Lennart Sane Agency AB
Nederlandstalige uitgave © 2013 Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor mijn ouders, Frank en Joan Nelson

‘Wie naar buiten kijkt, droomt;
wie naar binnen kijkt, wordt wakker.’

– Carl Jung

1

Stemmen uit de eetkamer zweven omhoog langs de walnoot-houten trap; onverstaanbaar, storend geroezemoes. Met trillende handen doe ik de deur achter me dicht. Mijn wereld wordt stil. Ik laat mijn hoofd tegen de deur zakken en haal een keer diep adem. In de kamer hangt nog altijd haar geur – Eau d’Hadrien en geitenmelkzeep. Haar ijzeren bed piept als ik erop kruip, een geluid net zo geruststellend als het getinkel van de windharp in haar tuin, of haar zijdezachte stem wanneer ze zegt dat ze van me houdt. Naar dit bed kwam ik toe toen ze het nog deelde met mijn vader, om te klagen over buikpijn of monsters onder mijn ledikant. Altijd mocht ik er van mam bij kruipen; dan hield ze me dicht tegen zich aan en fluisterde: ‘Er komt wel weer een blauwe hemel, mijn liefje, wacht maar af.’ En dan, als door een wonder, werd ik de volgende ochtend wakker en stroomden er linten van amberkleurig licht tussen mijn kanten gordijnen door.

Ik schop mijn nieuwe zwarte pumps uit en wrijf opgelucht over mijn voeten. Dan schuif ik een eindje achteruit om me tegen de gele Paisley-kussens te installeren. Dit bed ga ik houden, besluit ik. Wie het verder ook wil, dit is voor mij. Maar het stijlvolle oude huis van rode baksteen zal ik missen. ‘Het is net zo robuust als grootmama,’ zei mijn moeder altijd over haar huis. Toch is er voor mij nooit een huis of een mens geweest dat zo stevig was als grootmama’s dochter en mijn moeder: Elizabeth Bohlinger.

Plotseling schiet me iets te binnen. Terwijl ik mijn tranen probeer weg te knippen spring ik van het bed. Hierboven bewaarde ze hem ergens, dat weet ik. Maar waar? Ik gooi de deur van haar kledingkast open. Mijn handen graaien blindelings achter de designermantelpakjes en -jurkjes. Ik geef een ruk aan een

rek vol zijden bloesjes en ze schuiven als toneelgordijnen opzij. Daar is hij, liggend in haar schoenenrek als een baby in een kribbe. Een fles Krug, de afgelopen vier maanden stiekem apart gehouden in haar kast. Ze kocht de buitensporig dure fles toen we op de terugweg waren na haar eerste doktersbezoek en stopte hem thuis meteen weg, zodat hij niet zoek kon raken tussen de normale flessen beneden. De fles symboliseerde belofte, beweerde ze. Zodra haar behandelingen voorbij waren en ze weer gezond was verklaard, zouden zij en ik de kostelijke champagne openmaken om het leven en de wonderen daarvan te vieren.

Mijn vingers strijken over het zilverfolie en ik bijt op mijn lip. Ik kan deze champagne niet opdrinken. Hij was bedoeld voor een feestelijke toast, niet voor een rouwende dochter die nauwelijks sterk genoeg is om de lunch na de begrafenis uit te zitten.

Iets anders trekt mijn aandacht, weggestopt tussen de plek waar ik net de champagne vond en een paar suède loafers. Ik steek mijn hand ernaar uit. Het is een dun rood boekje – een dagboek, vermoed ik – dichtgebonden met een verschoten geel lint. Het leer van het omslag is gebarsten en verweerd. *Voor Brett*, heeft ze op een hartvormig cadeaukaartje geschreven. *Dit kun je beter bewaren voor een dag dat je je sterker voelt. Hef vandaag het glas op ons, lieverd. Wat een duo waren we. Liefs, mam.*

Met mijn vinger strijk ik over het handschrift, dat nooit zo netjes was als je van zo'n prachtige vrouw zou verwachten. Mijn keel doet pijn. Ondanks haar voortdurende verzekering dat alles goed zou aflopen, wist mijn moeder dat de dag zou aanbreken dat ik getroost moest worden. Voor vandaag heeft ze de champagne voor me nagelaten; en een stukje van haar leven, haar intieme gedachten en overpeinzingen, voor morgen.

Alleen kan ik niet tot morgen wachten. Starend naar het dagboek verlang ik er zo wanhopig naar om haar woorden nu al te lezen. Eén snelle blik, meer niet. Wanneer ik aan het gele lint trek, zie ik in gedachten mijn moeder voor me. Ze schudt haar hoofd en geeft me een vriendelijk standje vanwege mijn ongeduld. Ik kijk naar haar berichtje, waarin ze me zegt te wachten tot ik me

sterker voel, en word verscheurd tussen mijn eigen wens en die van haar. Uiteindelijk leg ik het dagboek opzij. ‘Voor jou,’ fluister ik na een snelle kus op het omslag, ‘zal ik wachten.’

Een klaaglijk geluid dat uit mijn borst ontsnapt, verscheurt de stilte. Ik sla een hand voor mijn mond om het tegen te houden, maar het is al te laat. Vooroverbuigend grijp ik naar mijn ribben en voel de fysieke pijn om mijn moeder. Hoe moet ik zonder haar ooit mijn weg door dit leven vinden? Er zit nog zoveel dochter in me.

Ik grijp naar de champagne. Met de fles tussen mijn knieën geklemd werk ik de kurk eraf. Die schiet dwars door de kamer en stoot een potje Kytril van mijn moeders nachtkastje. Haar pillen tegen de misselijkheid! Ik kruip naar het bed toe om de driehoekige tabletjes van de vloer op te rapen. Ik herinner me de eerste keer dat ik mam er een gaf nog goed. Ze had net haar eerste chemokuur achter de rug en was een en al stoerdoenerij, puur voor mij. ‘Echt, ik voel me prima. Ik heb menstruatiekrampen gehad die erger waren.’

Die avond overspoelde de misselijkheid haar als een vloedgolf. Ze nam een van de witte tabletjes en vroeg er later nog een. Terwijl ik naast haar lag, begon het medicijn gelukkig te werken, zodat ze kon slapen. Ik kroop dicht tegen haar aan, hier in dit bed, streek over haar haren en hield haar tegen me aan, precies zoals ze zo vaak voor mij had gedaan. Toen sloot ik vol wanhoop mijn ogen, waarna ik God smeekte om mijn moeder beter te maken.

Hij luisterde niet.

De pilletjes rollen van mijn handpalm het plastic medicijnpotje in. Met het dekseltje er los op zet ik het op de rand van het nachtkastje, dicht bij haar bed, zodat ze er gemakkelijk bij kan. Maar nee... Mam is er niet meer. Ze zal nooit meer een pilletje nemen.

Nu moet ik champagne. ‘Op jou, mam,’ fluister ik met gebroken stem. ‘Ik was er zo trots op om jouw dochter te zijn. Dat wist je, toch?’

Binnen de kortste keren begint de kamer om me heen te

draaien, maar de pijn wordt gelukkig minder. Ik laat de champagnefles op de vloer zakken en trek de spreid naar me toe. De koele lakens ruiken heel licht naar lavendel. Het voelt decadent om hier te liggen, ver weg van de menigte onbekenden een verdieping lager. Ik duik wat dieper onder de dekens en sta mezelf nog een moment van stilte toe voordat ik weer naar beneden ga. Eén minuutje nog...

Een luide klop wekt me uit mijn verdoving. Ik ga rechtop zitten. Het duurt een ogenblik voordat tot me doordringt waar ik ben... O nee, de lunch! Ik spring van het bed en ren naar de deur, maar struikel daarbij over de champagnefles. 'Au! O, shit!'

'Alles goed, Brett?' vraagt mijn schoonzus Catherine vanuit de deuropening. Voordat ik antwoord kan geven, hapt ze naar adem en schiet de kamer in. Ze hurkt voor het nat geworden kleed en tilt de fles op. 'Mijn hemel! Heb je nou een fles Clos du Mesnil 1995 omgegooid?'

'Een flink deel had ik al opgedronken.' Snel laat ik me naast haar zakken en dep het oosterse tapijt met de zoom van mijn jurk.

'Jemig, Brett. Die fles kost meer dan zeventienhonderd dollar.'

'Uh-huh.' Ik hijs mezelf overeind en tuur naar mijn horloge, maar alle cijfers zijn wazig. 'Hoe laat is het?'

Ze strijkt haar zwarte linnen jurk glad. 'Bijna twee uur. De lunch wordt geserveerd.' Ze stopt een losse krul achter mijn oor. Hoewel ik toch ruim tien centimeter boven haar uitsteek, weet ze altijd het gevoel in me op te roepen dat ik haar slordige peuter ben. Half en half verwacht ik dat ze even aan haar vingers zal likken om daarna mijn kruintje plat te duwen. 'Je ziet er echt beroerd uit, Brett,' zegt ze terwijl ze mijn parelketting recht hangt. 'Je moeder zou de eerste zijn om te vertellen dat je ondanks je verdriet voor jezelf moet zorgen.'

Dat is niet waar. Mijn moeder zou tegen me zeggen dat ik er leuk uitzie, zelfs nu mijn make-up is doorgelopen. Ze zou beweren dat de vochtigheid mijn lange kastanjebruine lokken juist goed heeft gedaan, in plaats van er een pluizig vogelnest van te

maken, en dat mijn opgezwollen, roodomrande ogen nog altijd de zielvolle bruine ogen van een dichter zijn.

Ik voel tranen opkomen en wend me af. Wie zal mijn zelfvertrouwen voortaan een oppepper geven, nu mijn moeder er niet meer is? Wanneer ik me buk om de lege fles op te rapen, begint de vloer te wiebelen en te kantelen. O nee! Ik zit op een zeilboot in het midden van een orkaan. Ik grijp het bed vast alsof het een reddingsvlot is en wacht tot de storm voorbijtrekt.

Met schuin gehouden hoofd neemt Catherine me onderzoekend op, terwijl ze met een perfect gemanicuurde nagel tegen haar onderlip tikt. 'Luister, schat, waarom blijf je niet gewoon hier? Ik breng wel een bordje naar boven.'

Hier blijven, m'n reet! Het is mijn moeders lunch. Ik moet naar beneden. Maar de kamer is onscherp, zodat ik mijn schoenen niet kan vinden. Ik draai rondjes. Wat zocht ik ook alweer? Pas als ik op blote voeten naar de deur strompel, herinner ik het me. 'Oké, schoenen. Kom, kom, waar jullie ook zijn.' Ik hurk op de vloer om onder het bed te turen.

Catherine grijpt me bij de arm en trekt me omhoog. 'Brett, hou daarmee op. Je bent dronken. Ik stop je in bed, dan kun je je roes uitslapen.'

'Nee!' Ik trek me los. 'Dit kan ik echt niet missen.'

'Dat kan heus wel. Je moeder zou niet willen dat je...'

'Ah, hier zijn ze.' Ik raap mijn nieuwe zwarte schoenen op en probeer mijn voeten erin te wurmen. Jemig, mijn voeten lijken in het afgelopen uur wel twee maten gegroeid.

Zo goed en zo kwaad als het gaat ren ik de gang op, mijn voeten half in en half buiten de pumps. Met beide armen uitgestrekt om niet te vallen strompel ik van de ene muur naar de andere, als het balletje in een flipperkast. Achter me hoor ik Catherine.

Haar stem is streng, maar ze praat zachtjes, alsof ze haar kaken op elkaar heeft geklemd. 'Brett! Blijf onmiddellijk staan!'

Ze is gek als ze denkt dat ik de begrafenislunch ga overslaan. Ik moet mijn moeder eren. Mijn prachtige, lieve moeder...

Intussen ben ik bij de trap, nog altijd verwoed bezig om mijn

gezwollen voeten in de barbieschoentjes te persen. Wanneer ik halverwege de trap ben, verzwik ik mijn enkel. ‘Auauau!’

Onmiddellijk draait een zee van gasten, allemaal gekomen om mijn moeder de laatste eer te bewijzen, zich naar me om. Ik zie glimpen van verschrikte vrouwen die een hand voor hun mond slaan, en mannen die naar adem happen terwijl ze naar voren schieten om me op te vangen.

Ik land in een hoopje in de hal, mijn zwarte jurkje opgeschoven tot halverwege mijn bovenbeen en met één schoen minder.

Ik word wakker van het geluid van kletterende borden. Nadat ik wat spuug uit mijn mondhoek heb geveegd, ga ik rechtop zitten. Mijn kloppende hoofd voelt zwaar en wazig. Ik knipper een paar keer met mijn ogen en kijk dan om me heen. Blijkbaar ben ik in mijn moeders huis. Mooi. Zij heeft vast wel een aspirientje voor me. De woonkamer is in schaduwen gehuld, zie ik, en allerlei mensen zijn bezig met het opstapelen van borden en glazen in bruine plastic bakken. Wat is er aan de hand? Dan komt het met een enorme dreun bij me binnen. Mijn adem stukt in mijn keel en ik sla een hand voor mijn mond. Alle pijn, elk flintertje angst en verdriet dringt weer naar binnen.

Mij is verteld dat een lang gevecht tegen kanker erger is dan een korte strijd, maar ik weet niet zeker of dat ook geldt voor de nabestaanden. Mijn moeders diagnose en haar dood volgden elkaar zo snel op dat het bijna onwerkelijk lijkt, als een nachtmerrie waar ik straks met een kreet van opluchting uit zal ontwaken. In plaats daarvan is het me al veel te vaak gebeurd dat ik de tragedie bij het wakker worden vergeten was, waarna ik het verlies keer op keer moest herbeleven, net zoals Bill Murray in *Groundhog Day*. Zal het ooit normaal voelen om het te moeten doen zonder de enige persoon die onvoorwaardelijk van me hield? Zal ik ooit aan mijn moeder kunnen denken zonder kramp in mijn borst?

Terwijl ik over mijn kloppende slapen wrijf, komen er in korte flitsen wazige beelden binnen, die samen het vernederende fiasco op de trap oproepen. Ik wil dood.